

ПРОБЛЕМА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КНИЖКОВОГО ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ З ДИСЦИПЛІНИ “МАКЕТУВАННЯ”

“Немішаївський агротехнічний коледж” не претендує на вичерпність. Перспективно залишається проблема розробки теоретичних аспектів її удосконалення з акцентами на ігрову діяльність студентів вищого навчального закладу.

1. Глазунова Л.О. Естетичне виховання студентів засобами етнопедагогіки // Л.О. Глазунова // Вісник Житомир. держ. ун-ту. – 2011. – Вип. 55. – С. 103 – 106. – (Педагогічні науки).

2. Закон України “Про вищу освіту”. – [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/zakon/1556-VII.pdf>. – Заголовок з екрана.

3. Москалюк В.М. Мова як естетична засада національного буття / В.М. Москалюк. // Вісник Нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 10. – С. 26 – 30.

4. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. – 23 квітня 2002. – № 33 (329). – С. 4 – 6.

5. Птацюк І.В. Виховання дітей засобами слова в українській народній педагогіці / І.В. Птацюк // Педагогічний дискурс. – 2012. – № 13. – С. 304 – 311.

6. Ушинський К.Д. Про народність у громадському вихованні / К.Д. Ушинський // Васюк О.В. Історія української педагогіки і освіти: навч. посіб.-хрестоматія / О.В. Васюк, І.В. Сопівник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2015. – С. 235 – 246.

Стаття надійшла до редакції 30.11.2015

УДК [378:655.254.24]:004.415

Володимир Єремєєв, доктор технічних наук, професор кафедри інформатики та кібернетики

Ганна Чемерис, студентка магістратури спеціальності інформатика

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б. Хмельницького

ПРОБЛЕМА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КНИЖКОВОГО ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ З ДИСЦИПЛІНИ “МАКЕТУВАННЯ”

У статті розглянуто проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців з книжкового дизайну у вищих навчальних закладах, розглянуто питання відсутності методичного матеріалу та актуальність і доцільність розробки інтерактивного навчального комплексу з дисципліни “Макетування”.

Ключові слова: інтерактивний навчальний комплекс, паперопластика, макетування, книжка-іграшка.

Літ. 8.

Владимир Еремеев, доктор технических наук, профессор кафедры информатики и кибернетики

Анна Чемерис, студентка магистратуры специальности информатика

Мелитопольского государственного педагогического университета имени Б. Хмельницкого

ПРОБЛЕМА КАЧЕСТВЕННОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ С КНИЖНОГО ДИЗАЙНА И ОСНОВЫ СОЗДАНИЯ ИНТЕРАКТИВНОГО ОБУЧАЮЩЕГО КОМПЛЕКСА ПО ДИСЦИПЛИНЕ “МАКЕТИРОВАНИЕ”

В статье рассмотрено проблемы формирования профессиональной компетентности будущих специалистов книжного дизайна в высших учебных заведениях, рассмотрены вопросы отсутствия методического материала по конструированию, актуальность и целесообразность разработки интерактивного учебного комплекса по дисциплине “Макетирование”.

Ключевые слова: интерактивный учебный комплекс, бумагопластика, макетирование, книжка-игрушка.

Volodymyr Yeremeyev, Ph.D. (Engineering), Prof. of the Informatics and Cybernetics Department

Hanna Chemerys, Master Student in Informatics Speciality

Melitopol B. Khmelnytsky State Pedagogical University

THE PROBLEM OF HIGH QUALITY TRAINING OF SPECIALISTS IN THE BOOK DESIGNING AND FOUNDATIONS OF CREATION INTERACTIVE EDUCATIONAL COMPLEX ON DISCIPLINE “MODELLING”

In this article reviewed formation of profession competence future specialists in book designing in universities, also reviewed a question of missing methodical material, relevance and appropriateness of interactive educational complex on discipline “Modelling”.

Keywords: interactive educational complex, paperplastic, modeling, book – toy.

Постановка проблеми. Значущість підготовки інтерактивного навчального комплексу з паперопластики для забезпечення професійної підготовки фахівців з

книжкового дизайну для створення якісної дитячої книжкової продукції, що має безпосередній вплив на розвиток та становлення дітей як особистості, духовного, етичного та естетичного розвитку малюка.

ПРОБЛЕМА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КНИЖКОВОГО ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ З ДИСЦИПЛІНИ “МАКЕТУВАННЯ”

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі підготовки майбутніх фахівців з книжкового дизайну велика увага приділялась у наступних статтях та дисертаційних дослідженнях: Т.В. Мала, Ю.А. Васерчук. Звертаючи увагу на значне наукове і практичне значення праць вітчизняних учених, можемо зауважити, що проблема якісної професійної підготовки фахівців з книжкового дизайну не знайшла усебічного та глибокого дослідження у науковій літературі.

Метою статті є дослідження та обґрунтування необхідності розробки інтерактивного навчального комплексу з дисципліни “Макетування” та доцільність його запровадження в навчальний процес.

Виклад основного матеріалу. У наш час, коли в Україні відбуваються значні економічні та соціально-культурні зрушення, де книгоутворення має відповідати сучасним вимогам розвитку суспільства, технологіям поліграфічного виробництва й методиці художнього проектування, виникла проблема у вирішенні цього надзвичайно важливого завдання. У зв’язку з цим з’явилась необхідність удосконалення рівня професійної компетентності фахівців з книжкового дизайну, яким належить провідна роль у процесі створення книжкової продукції будь-якого призначення. Останнім часом на книжковому ринку України збільшилась кількість видань низької якості, які свідчать про слабкий рівень спеціальної підготовки дизайнерів, відсутність у них професійної компетентності [7, 3].

Саме організація високорівневої підготовки дизайнерів є запорукою появи на українському ринку високоякісних дитячих книжок-іграшок, адже з огляду на те, що саме поєднання в одному об’єкті і книжки, і іграшки для розвитку дитини найбільш значуще, а книги завжди посідали в житті дошкільника особливе місце, оскільки саме книга залишається найбільш доступним засобом духовного, етичного та естетичного розвитку особистості малюка. Залучення дитини до читання є одним з основних завдань художньо-естетичного виховання дошкільника. Добре відомо, що розвиток творчого мислення забезпечується не відтворенням дитиною відомих зразків дій, а формуванням у неї здатності комбінувати, перегруповувати, розглядати щось із різних точок зору, вдаватися до асоціацій. Чим багатші асоціації, тим вільніше почувається малюк [5, 53]. Як показав Д.Б. Ельконін, гра – це історична освіта, і вона виникає тоді, коли дитя не може взяти участь у системі суспільної праці, оскільки для цього він ще малий.

Але йому хочеться увійти в доросле життя, тому він це робить через гру, трохи стикаючись з цим життям [4, 69 – 70]. Книга допомагає малюкові швидко й зацікавлено пізнавати навколишній світ, вбирати і переживати величезну кількість вражень, а іграшка, у свою чергу, учить переймати норми поведінки оточуючих людей, наслідувати їх, у тому числі й створювати ситуативні ігри з героями книги. Зважаючи на те, що останнім часом зацікавленість дітей відносно читання книжок є однією з найбільш проблемних моментів сучасності – все частіше за мету ставлять прищеплення любові до книжки ще змалечку. Саме підкріпленню виховного впливу літератури може сприяти залучення ігрових дій, що тісно пов’язані з літературним твором. В.О. Сухомлинський писав: “В грі розкривається перед дітьми світ, розкриваються творчі можливості особистості. Без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Гра – величезне світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається життєдайний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що запалює вогник допитливості і любові до знань” [8, 95]. Так, проаналізувавши основні функції гри, можна зробити висновок, що вплив гри на поведінку та світосприймання дитини доволі подібне до впливу літературного твору. Книга для дошкільняти виступає як ефективний засіб пізнавально-мовленнєвого розвитку. Гра та іграшка, на думку вчених, – найважливіші складові будь-якої культури. Яка культура, такі й іграшки. Іграшка – культурне знаряддя, за допомогою якого в особливій “згорнутій формі” передається стан сучасної культури [1, 9].

Питанню розгляду ролі паперопластики і її зв’язку з питаннями макетування в дизайні приділяється увага в працях вітчизняних авторів Б.Н. Рахманінова, В.Ф. Колейчука, А.І. Волкова, В.Н. Гамаюнова та інших, в цьому плані становлять інтерес. Серед зарубіжних публікацій можна відзначити роботи Ф. Цаера, що є наступником пропедевтичних традицій “Баухауза”, книги М. Чайтанья, К. Наказои, розвиваючі традиції японської паперопластики, і т.д. Роботи цих та багатьох інших авторів представляють паперопластику як багатогранне явище. В одних випадках детально вивчаються особливості паперу як конструктивного матеріалу для упаковки, в інших як область досягнення формальних законів композиції, методики моделювання, в третій як інструмент розвитку творчих здібностей [2]. Сучасна техніка паперопластики надає великий інструментарій для роботи з папером під час реалізації паперових

ПРОБЛЕМА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КНИЖКОВОГО ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ З ДИСЦИПЛІНИ “МАКЕТУВАННЯ”

конструкцій, зокрема ігрових елементів у книжці-іграшці. Папір споконвіку був не просто матеріалом для письма, а й відіграв роль символу і безпосередньо носія культури народу, збереження ними історичної пам'яті, надбання духовності. Не секрет, що значна частина сучасних матеріалів, з якими має справу дизайнер, – це плоскі матеріали [3, 3]. А пластичність паперу надає змогу працювати з ним не лише як з двомірним матеріалом, а й використовувати паперові конструкції як альтернативу скульптурі, що надає можливість поєднання книги та іграшки у єдиному об'єкті. Папір, як один з найдоступніших на сьогоднішній день матеріалів, є камертоном незалежних творчих пошуків та експериментів. Доступність, простота використання паперу служать запорукою кристалізації об'ємно-просторових ідей, так як цей матеріал дає широкі можливості для експериментальних пошуків. Властивості матеріалу, його структурні, формотворчі, конструктивні можливості задають напрямки та умови проходження подібної експериментальної діяльності. Формоутворення з паперу припускає розвинений рівень абстрактного мислення, який необхідний у художній творчості і який розвивається дисципліною паперопластики [3, 13].

Попре те, що багато книжок є елементом гри, книжок-трансформерів, які з книги обертаються на самостійний елемент для гри дитини, доволі мала кількість. Треба зазначити, що перші абстрактні об'ємно-просторові побудови з паперової площини виникли в середовищі російських конструктивістів. Протягом ХХ століття теоретики і практики дизайну неодноразово зверталися до теми об'ємного моделювання і формоутворення з паперу, паперопластика (паперової пластики). Вітчизняний дизайнер О. Родченко використовує у своїх абстрактних об'ємно-просторових побудовах папір. Його паперопластика є тривимірним прочитанням образотворчого простору [3, 14].

Уміння студента-дизайнера творчо створювати цілісний художній образ книги за допомогою художнього проектування (передпроектне дослідження, розробка проектного завдання; оформлення й конструювання макета і поліграфічне відтворення проекту), як на індивідуальному рівні, так і в процесі колективної міждисциплінарної діяльності, є вмінням системного плану, тобто базовими й родовими в професійній діяльності. Тому ефективність навчання можлива тільки в процесі активного включення в професійну підготовку

компетентних фахівців з дизайну книги вирішення завдань системної взаємодії різних видів творчої діяльності, різних типів художньо-проектного мислення, властивих дизайн-діяльності [6, 133]. Основною методичною метою навчальних завдань макетування з паперу є можливість вільно будувати структурні елементи форми і гнучко оперувати ними для встановлення необхідних композиційних зв'язків. У реальній практиці така свобода обмежується різноманітними функціональними, конструктивними, технологічними вимогами до формоутворення. Професійна діяльність вимагає від дизайнера максимум композиційної майстерності, щоб впоратися із завданням пластичної організації різних матеріалів [2].

Для надання студентам можливостей до розвитку творчого мислення, творчого підходу до роботи, задоволення дослідницької позиції студентів потрібно використовувати новітні засоби навчання, що не обмежуються лише предметним змістом дисципліни. На нашу думку найкраще для досягнення цієї мети послугує використання інтерактивного навчального комплексу, що буде містити в собі теоретичні відомості з історії паперопластики, термінологічний довідник, анімаційне подання теоретичної інформації з конструювання основних паперових конструкцій, відео матеріали та покрокове керівництво зі створення власної дитячої книжки-іграшки. Розробка такого інтерактивного навчального комплексу є актуальною для нашої країни, що обумовлюється майже повною відсутністю методичного забезпечення чи керівництв з макетування та паперопластики, у яких були б висвітлені особливості формоутворення основних конструкцій паперопластики. Формування професійної компетентності в майбутніх дизайнерів книги у ВНЗ передбачає ускладнення діяльності студентів від курсу до курсу, виходячи із цілей і завдань навчання на кожному етапі підготовки, ступеня теоретичної забезпеченості, самостійності студентів у процесі діяльності, рівня підготовленості й індивідуальних особливостей [7, 135]. Наповнення інтерактивного навчального комплексу з дисципліни “Макетування” структуровано саме у відповідності зі ступеневим ускладненням матеріалу, що забезпечуватиме поступове збільшення навантаження завдань та надасть можливість реалізувати складні паперові конструкції для досягнення наближеного до реального об'єму відтворюваного об'єкту. Таким чином за допомогою розробленого інтерактивного навчального комплексу буде реалізовуватись

**ПРОБЛЕМА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КНИЖКОВОГО ДИЗАЙНУ ТА ОСНОВИ
СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ З ДИСЦИПЛІНИ “МАКЕТУВАННЯ”**

трансформування навчальної діяльності студента у професійну творчу діяльність кваліфікованого фахівця, що сприятиме збагаченню вітчизняного ринку якісною книжковою продукцією. Всі завдання створюють у окрему систему, де студенти постійно вивчають методи поєднань та перетворень паперових поверхонь, вивчають формування великої кількості модульних елементів, знайомляться з різноманітними методами композиційних утворень. Завершальним етапом у навчанні студента буде розробка власної книжки-іграшки, яку можливо буде розробити, спираючись на покрокове керівництво з макетування на прикладі розробки книжки-іграшки “Будиночок принцеси”, що надасть студенту уявлення про формування складних конструктивних форм та їх поєднань для досягнення наближених до реальних форм об’єктів. У цьому додатку надано покрокове керівництво з розробки розгортки об’єктів, їх кольорграфічного рішення та опис послідовності збирання макету книжки.

Висновки. У результаті проведеного дослідження та аналізу поставленої проблеми можемо зробити висновок, що розробка інтерактивного навчального комплексу з дисципліни “Макетування” є доцільним та необхідним для якісної та високорівневої підготовки фахівців з книжкового дизайну для забезпечення українського ринку якісною книжковою продукцією, що є запорукою усебічного духовного, етичного та естетичного розвитку, становлення дітей як особистості.

1. Абраменкова В.В. Осторожно: антиигрушка! Родителям об играх и игрушках / В.В. Абраменкова

// Дошкольное воспитание. – 2005. – №4. – С. 98 – 108.

2. Баева Н. Художественное конструирование из бумаги как составляющий элемент дизайна [Электронный ресурс]. / Баева Н. // – Режим доступа: <http://www.rae.ru/forum2012/pdf/2506.pdf>

3. Васерчук Ю.А. Бумагопластика в проектной культуре дизайна (материал, технология, принципы моделирования): автореф. дис на соискание уч. степени канд. искусствоведения: спец. 17.00.06 “Техническая эстетика и дизайн” / Ю.А. Васерчук. – М., 2007. – 29 с.

4. Добрынин Н.Ф. О селективности и динамике внимания / Н.Ф. Добрынин // Вопр. психологии. – 1975 г. – № 2. – С. 68 – 80.

5. Землянухина Т. Познавательная и коммуникативная активность ребенка / Т. Землянухина // Начальная школа. – 2002 г. – №6. – С. 50 – 53.

6. Мала Т.В. Діяльнісний підхід у процесі професійної підготовки компетентних фахівців з книжкового дизайну у ВНЗ / Т.В. Мала // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / гол. ред.: Мартинюк М.Т. – Умань: РВЦ “Софія”, 2009. – Ч. 1. – С. 133 – 139.

7. Мала Т.В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з книжкового дизайну у вищих навчальних закладах: автореф. дис на здобуття наук. ст. канд. пед. наук: 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Т.В. Мала. – Луганськ, 2008. – 27 с.

8. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / Сухомлинський В.О. // Вибрані твори: в 5-ти т. – Т. 3. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 9 – 98.

Стаття надійшла до редакції 02.12.2015

“Кожна людина має три покликання:

- до Життя;*
- до Щастя; (Щастя там де є Христос);*
- до улюбленої Праці”.*

блаженніший Любомир Гузар

“Патріотизм – любов до усього з чого складається Батьківщина: її історія, її традиції, її мова, її природа. Це любов, яка поширюється і на діла свого народу і на плоди його творчості. Всяка небезпека, яка загрожує велике добро Батьківщини, стає нагодою до перевірки цієї любові”.

Св. Іван Павло II

